

1954 (11)

Cap-104

(6)

(deixeu en un periclle no comunista el
regiment blanc de la passada guerra:

trenta dos mil milions de dolars morts,
sense comptar el de la nostra guerra, la
d'Europa; vint milions de víctimes civils;
vint-i-vuit milions d'exterminats al camp
de concentració, ~~per~~ o sigui: setanta vint
milions de morts.

~~W~~ ^{vint} ~~non~~ milions i mig de ferit i mutil-
lat; vint-i-un milions dos cent quarant
cinc mil de persones evaporades, emigrants,
nades, exilades, internades o desplaçades;
cent cinquanta milions de persones sense
casa; quaranta milions d'orfes; vint
milions d'assers condemnats a l'execució;
trenta milions de cases destruïdes.

~~W~~ Per a un resultat com
aquest v'han partat tres cent qua-
ranta cinc mil milions de dolars or.
Per aquest diners hom hauria pogut
donar a cada família del totat No

ni's, Canada, Anglaterra, Irlanda, França,
Alemanya, Rússia i Bèlgica una casa,
moblada, de setanta cinc mil francs i mitja
a cada una de les ciutats de més de dos-
cent mil habitants hom se l'hauria po-
gut dotar de cent milions de francs mi-
cos per a biblioteques, igual quantitat
per a escoles i per a hospitals.

Balanç negatiu, estatística tristíssima!

Plou i la pluja ha fet la neu. La pluja
~~XXXXX~~ a ciutat es frega.

a mi aquest dia de pluja em plauen
al camp, en una marxa, llegint i fu-
mant una el gran foc de la llar, veient
la remor sonora de la pluja damunt
la terra. Sobretot, de nit. Que n'és d'
apacible la pluja de les nit campers.
Les truca al vidre de la finestra
i a la teulada!

Llepit Papini, Heachia vel i farsers.
Y una novel·la - excel·lent, magnífica
- d'un autor espanyol, refugiat,
desconegut fins ara: La forja de un

revelde.

Fcia temps que, en revel-la, no ho-
gia res tant bé.

Traballat tota la nit en una confessa-
cia, les pitans dans l'œuvre de facin
lorce, que he de donar el 8 de may al
Cercle d'Estudes Hispàniques de Hines.

Veixes? L'home - la bestia, no; la bestia
disfressada d'home, no - naix cada dia, es-
ta naixent cada dia.

Tot vegada adhuc puen more. Recor-
dem la "major naixença" que Hara-
pall demanava a Sen i pue ti heu
donat el home.

oïdes unes dances i cançons repvianes,
molt belles. M'han fet recordar una
novel·la de Rafael Leyda, escripta injusta-
ment oblidat: Tot acondueto al al-
cajar.

Atteptat María Anna plans de donar-
la a copiar i per a fer-hi les correccions
necessaries,

Relepeix^o amb molta pr : pr de no ser prou
exigent, prou veure amb mi mateix.

Fins ara, però, tot va bé. Seguiré, de tan en
tan, alguna repetició.

Sóc satisfet d'haver pogut escriure aques-
ta novel·la malgrat el meu seixanta anys.

(Amic de Miquel, Marietta, Nica i Monte par-
to a fer unes conferències : Les pitàies dans le
monde préhistorique de l'arcia l'orca i Teris magi-
ciens de la neuprue aegoprole : Albenij, Fra-
nados, Fatta. En paguen les despeses i viat-
i - cinc mil francs per conferència. I el
viatge en calen un de setze mil. Tercer, fran-
cament, que el conferenciant portem una
única motxa car. (Els escriptes francesos
d'un xic de nomenada colreu, ja no cal
dir-ho, molt més preu ja. La patum de pulp
Romains - que un dia foren un escripte
molt estimable - demana vintanta mil
francs)

Avui de Prithy a les 9'15 del mati.
Me'n enduc el dinar perquè ja no ar-
ribaré a temps al capó restaurant. Al-
traient menjare molt més bé preu al
capó restaurant. I em portaré menys car.
A mig a mig, me'n enduc les olres

de ferant de fexcal en l'edició de "La
Pleiade", facilmente manejable.

Faig tot et viatge amb tot, cosa que em sem-
bla pareixi extraordinaria.

A Limoges, canvi de tren. al departament
- de segona - un poc disfressat de senyor que
Hegeix "Rimolot", et "Crimproix" d'ara, tan fati-
tós com et d'altres.

Sins, fumo, Hegeix, supueix et paisat-
ge. ~~Rimolot~~ Molt alant d'arribar a Brive-la-
Gaillarde, veig nen. Després comença a
ploure. Pluja de Primavera, a rang i ca-
rallant-se amb et tot.

Hi ha uns nous carrers, d'un carrer semp-
tuós que fa pensar en et Tiepols, col·la de
centra i amb amples ditades d'un
blanc de nata - la nata que repura-
ment menpen el anes - que et tot, o-
culto, larrista i brillant.

A les sis de la tarda, arribada a Tou-
louse, on farei nit. Jura Valat ha vingut
a rebre'm a l'estació i no em trobat.
Reperitue al La Fayette, amb Boya, Pia-
tado i Baró, que hi tenen cada tar-
da tertulia. Ho saben viure sol, desco-
neixen et noble prop de viure sol, i ex

v han de reunir en un cafè - el safareig
del home - per a malparlar dels uns i
dels altres.

En l'Hotel des Reins, d'infima categoria,
viscent francs la cambra: una cambra
amb mobles vells i que fa pudor de florib. És
l'última parada que vine a aquest hotel, el
amor del qual son tan arnat i fa tanta
pudor de florib com les cambres.

Topar a casa el Patit, el pisat tota-
tat de la rue des Trois Piliers en la par-
tat tantes hores i en la planejat, puanyat
per l'ambient del Paris, la novel·la l'ortra
Sona de l'exili. Ho es parls per res de
l'home, el mort. Ho ix dels meus llavis cap
mort de control, cap dels mort que, en lloc de
controlar, els serveixen per a augmentar el
descontrol. El que cal es per a aquestes dues
pobres dones, la vidua i l'orfeua, puguen
viure sense el jornal del pare.

Després de topar vaig a un cafè del 4.
quart de Wilton, que ara es del President
Roosevelt i que, si s'aguessen els canvis, a-
riat ho seria el "Lienkhorst", on té el bloc
social "La flax fatatana". De cafè, però,
m'hi ha fet i no hi puen ar el que
cerco. La manca de memoria visual

m'oblige a entrar a tot tres i em cortsar
copes de Calvados. fortosament, quan entes
at tercer una serveuse molt pintoresca em
pregunta:

- Vous venez pour les catalans?
- oui, mademoiselle..
- Et y a longtemps qu'il vous attendent.
suivez-moi, s'il vous plait.

J'em fa pujar per una escala de co-
sol que hi ha al fons del cafè, al costat
del taulell. A dalt, els refugiats catalans
estan assegant uns bates. El del quadre
dramàtic, amb el seu director, Rodon, me
fan lloc a la seu taula.

El he volgut veure per a remunerar-los
de l'esforç que han fet estudiant i po-
tant en escena - sembla que molt bé -
La festa major de França. La volen tor-
nar a representar, però volen que jo hi
sigui. Bon ambient de companyonia i
catalanisme.

Se les dotze soc a l'hotel. Heu par-
vat fins a praxs de dues de la mati-
nada. Mal dormit fins a les set del
matí.

En llevar-me, ve: un bon ut paicabé

de Primavera. Un cafè filtre i un croissant.
I a peu a l'estació.

El tren, l'express de Hica, no porta - ignoro
per quina anomalia, capó-restaurant.
Hilla: dinar, més be, a Himer.

Passat Castelnau-dary, país del castroler,
un camp d'arbres fruiters sulfats de
por. Punt al tone blanc i les branques blan-
ques semblen talment pures, malgrat el
sol, la llum de la passada nit hi ha
deixat la blanc fantasmal de la
seu clar placada. Se dia, un arbre de
teatre; de decoració de teatre. Se nit
dansen semblat arbres de còrte de fades.

Hem deixat encara l'Arde amb la
seu capital, Harlona, a l'estiu plena
de mous. Y haem, des d'on, rellig
al camp de concentració - del qual
vareis poder treure trobant - l'hebat a
Brit - m'escibia amador Farrell unes
lletres doladores. Y apde, des d'on Jean,
un soldat que havia tingut al front
d'arapó, ~~un dels que~~ i pel qual havia po-
gut fer ben poca cosa, m'escibia en un lè-
tan dolador com Farrell.

La plana men més prauera, més

lletura. Nettle auster i daurada. Comen-
cen a aparèixer els xipres, d'un verd fosc
i dramàtic. Segres requiriran les riuers grises,
d'un gris platejat, totes despenades quan
el mistral - car hem ja en terres del mistral - es
passa a valotadament, enfollit, per la plana
deserta. O parebé deserta, car de tan en
tan hi ha la taca negrejada d'un prup
d'arbres, tantment com un muntanyoc de ca-
bells de la terra. Y, a l'ombra dels arbres,
xopada tota el arbres, la blanca d'una
casa, d'una mas.

Aiguamolls i res d'un color fangós. (L'ho-
ritjo, molt ras, molt mic. Se volte, el ai-
guamolls augmenten, en veix en la plana
i son d'un to meravellósament blau:
blau profund i dramàtic que hauria pla-
gut a Van Gogh. Y la mar que, com a
la catalana costa de llevant, s'apropa, en-
curiosida, al riu del tren.

Sete, la de Paul Valéry, que em deia una
vegada que Proust no li acabava d'apradar.

J Montpelier, on morí el diput, l'inconcep-
tible republicà que fou Marins aquilae,
tan odiat pel sapastres d'Esquerra Repu-
blicana a l'exili. Pel amic de Montpel-
lier viu foren ~~de~~ Saltheil, un arcipstre
que em plauria conèixer i per la meitat,
per a no perdre segurament la seva independen-

cia, per de paper ací que no par de literat a
Paris. (Com fions? Ho: amb menys pota, amb
menys comedia.

Arribem a Hines. Fou prop de les dues de la
tarda. A l'entrada hi esperen mademoiselle
le Blanguez, mademoiselle Axel, mes-
sieurs Lipnietz, l'inspecteur acadèmic que ten-
ria conegut a Montauban, l'ex-prefet mes-
sieur Lapauette, un felibre nouvellat Martin,
uns perindistes. Ho podem afegar un taxi
perquè no hi cabriem. L'autobús ens deixa
a la porta de l'hotel - l'Hotel Victory. Hi
acomia els meus amics, em sento i-
stius amb una fam de llop. (Com extre-
mament altres. Després una ~~bonita~~ bonita
coïssa, llavors a la brasserie i uns trossos.
Tot això ben repartit amb un ~~de~~ Tavel,
- vi blanc, molt bo, que desconecia - i un
Chateaufort del Pape. Café i un calva-
dor. L'Hotel Victory es molt confortable i el
propietari, molt d'esperança - ja es estem
en el temps que arrem - molt simpàtic.
Després de dinar, a casa de mademoiselle
Blanguez per a parlar-nos d'abord refe-
rent a la conferència-recital de demà.
Mademoiselle Blanguez em presenta dues amics.

gues seves, madame i mademoiselle Flouquet
que, passada una hora, ja m'han enviat
mare i filla son molt ^{agradats} simpàtics, molt sim-
ples. Sense mai confondre la confiança amb
la protergia, saben prescindir de tota mena
de chichis - compliments - i donar-se apar-
tissadament a ~~seu~~ ^{meu} amistat, a una admi-
ració, a un ideal. M'han contat, com
la cosa més senzilla del món, com una
cosa que no té cap importància, el que,
formant part d'un réseau, feren ~~la~~ ^a la
Resistencia: veritables heroïnes, veritables
follies. En moments de perill la follia és
el que dona més bon resultat. He sabut
com, en hores de desfatiment i solitud, en
hores de manca de confiança en si ma-
teix han succeït la gran artista que és
Rachel Blaquère i s'han defensat contra
la mecnica de la gent.

He dit a mademoiselle Thutier:
- mademoiselle Blaquère la necessita molt,
la seva amistat li fa un gran bé.

✓ m'ha contestat:
- La d'ella també m'el fa a mi.

(Després, una senyora de Hica em diu:
- Ho en faci païre cabot, sap? de la
noia Thutier. És una noia un xic

estranya q'ne defensa unes teories molt ester-
nyes. (jo penso: Hitler) i les defensa apassio-
nadamment, d'una manera pareix in-
correcta.

J'ho pensaré: Hitler, mitler)

En presenten la germana de ma-
demoiselle Manquer, Dolores, una velle-
na fletja i vetlla, vella i muda, però d'
una simpatia i una bondat extraordinà-
ries. Tot-hom es lò, tot-hom es simpàtic
en aquesta casa. Com es aplegats i restant
venen i voltat d'una gent així.

Dolores té uns ulls negres, de mirada impie-
ta - no veuona - i avaluada; de tan en
tan fa uns crits estranys; té una mimica
frenada i violent de marioneta. Tota molt
contenta perquè jo li he donat la meua.

Després de sopar, un rot pel carrer de
Nimel i a l'Hotel. Escriure unes lletres.
Treballar un xic. Llegir Herval (perquè
no tinc res més) i dormir.

~~Al dia~~ L'endemà, a les cinc de la
tarda, la conferència. Ben ple total, mal-
grat que l'entrada no es pagava:
cinc cent francs. Hi estubo el amic signi-
er, Payanetti, Fernandez Piliay, -alt i la
meua dona, per conveniències d'ordre material,

...han fet natura l'itja francosa - Martin
et permià del professor Octave Hadal, ~~altres~~ la
senyoreta Renal, altres que no recordo...

Et permià de Hadal es veia com una
campesana. L'empissa portar cap mena d'in-
parat i, com amb Beethoven, però a portar
amb ell cat fet-ho per mitjà d'un qua-
dren de conversa. Li dit:

- Però, home de Sen, perquè he vingut?
I em respon, somrient:

- Pot dir que perquè he vingut malprat
la meua midea? He vingut per prop de
saludar-lo.

En presenten mademoiselle Lamour,
una noia esquimatxada, bruna, molt sim-
pàtica, que es qui cantará les cançons
de Fatta i Obadós. I en presenten una
nena, de la qual he oblidat el nom. És
una criatura d'unos dotze anys, molt
timida, que t'us de les altres fa més ti-
mida encara. M'habien dit que volia
conèixer-me perquè havia llegit la ver-
sio francesa del meu Beethoven. En pre-
sentar-me-la m'ha besat la ma i
ha trencat a plorar. Jo, sense saber que
fer mi que dir t'espantava més

d'extranyera. Amb tanta extranyera com el
altres ens esperaven a mi i a ella.

Després m'actuaran l'enigma.

- La pue la polreta - em diran - es pensa-
on pue intè havin mort.

- És? Perquè?

- Perquè el seu llibre l'havien llegit a
la Biblioteca Municipal i creia que ~~per~~
~~havia~~ a les Biblioteques públiques tot el
llibre que hi ha en d'altres llocs.

Em presenten un altre material que,
temps enrera, havia organitzat un cor a
Himig. Ho sap llegir musica i, dotat d'un
profund sentit musical, creia un cor verita-
blement digne de França. Però el cor ja
no existeix: el seu director pertanyia a
la Resistència i l'actual ajuntament,
reaccionari, li ha retirat la subvenció.

~~He~~ He parlat tres quarts d'hora. En
acabar, he vingut a saludar-me un ho-
me:

- ~~He~~ He català, com intè, des de intè...
Tutll dir repugnat, sap?... He'hea encicis-
nat el que he dit i li dono les gracies
per haver-ho dit...

I s'ha allunyat, procurant confon-

de's entre al públic.

Madeuissette Harguer ha tocat com sempre: d'una manera magnífica. Sobretot el (opus en solista), d'altíssim. Madeuissette també ha cantat d'una manera cal·lida, apassionada, les cançons de talla; Harguer.

A la nit, una cròica: topar a casa de Madeuissette Lucie Arnat. Lucie Arnat es molt simpàtica, molt culta, però al seu costat ja no en ha tant. Els seus convidats ho monsignor Martin, felibre que tan vol sap parlar del felibric - cosa que a mi no m'interessa gens - una senyora francesa casada amb un príncep polonès que es dedica al comerç de vins i uns altres senyors tarats per l'evolució més provincial...

El sopar tant a estendre interminable. Jo no prenc part a la conversa i estic en deman prendre per un home poc i sol·licitat. Tan me fa.

M'acompanyen en cotxe a l'hotel però, quan al cotxe v'abans, tres a així al carrer. Parxer més Harguer et de la nit anterior. Hi pots de fust.

Eu retornar a l'hotel, treballar un xic.
i llegir Herivel.

L'endemà dinar a casa les senyores
Flautier. La mare i la filla cada vegada
em semblen més simpàtiques. Al dinar hi
han convidades mademoiselle Hanfner i
la seva germana Solres. Ambient de co-
sholat. Conversa intel·ligent sobre les
coses que sostenim a ell i jo. Quina dife-
rencia amb el sopar d'ahir!

~~De l'endemà~~ Al vespre sopar a casa monsieur
Lignière, una casa gran, de salons enormes,
que en un altre clima seria molt freda.
Monsieur Lignière em presenta el seu pare,
~~un petit~~ petit, rotund, vell de vintanta sis
anys, que encara escriu versos i novel·les,
i tractat de lingüística hanquediana.
El pare, tan petit, i el fill, tan alt i
amb la seva gran barba d'aportol, fan
un contrast un xic còmic. Madame Lig-
nière, molt simpàtica i molt senyora,
verteix i es magnifica com una dona
de vint-i-cinc anys. I en deu tenir
més de cinquanta. Trembeix i em
sembla un xic còmic. Treballar en una

¶ Ho se per me, em fa t'efecte que tot el
que escriu aguent vettes tan simpatic
no deu valer gran cosa - tot això del foli-
brise resulta tan bonat, tan curi! -
pero ell ho escriu amb fe i entusiasme
de vive i això t'ajuda a viure.

senyora tan intel·ligent i senyora com el·
la. Hi he fixat, però, que a França, gene·
ralment, la dona no sap envellir d'una
manera púdica i digna.

Segueix de topar, la conferència. Publica·
es - ~~no arriba al centenar~~ no arriba al centenar
per una sala tan gran. En dinen que
hi ha una companyia en tournée que
representa una obra de Drouot, Cher à
son père, i que això ni ha estat public.
I en dinen que una vegada (retot tenia
seixanta persons d'auditori i tens 2000
seia "salle comble". Ho trobo natural.

Et que no trobo tan natural es que
el tema de la conferència - faria
l'obra - no trapi atret a un tot refu·
giat espanyol. Indiferència cortipista. Pri·
cori del refugiat que ha deixat d'esser,
per ^{hadija} ~~no combatent~~, un combatent. Sense pen·
sar que, en deixar d'esser un comba·
tent, can en el no res, deixa de ser.

El refugiat català d'ahir no podia
venir aquí: perquè ja eren pocs després
els mil francs per pagar el viatge i la
seua família.

Dona presentació - aguda, intel·li·

gant, cristianíssims - de Mr. Liguères.

L'endemà cap a Marsella, a repetir la mateixa conferència. El felibre Riboul m'espera amb un grup d'amics catalans - refugiats - i francesos. Riboul és un home exuberant, dinàmic, trepidant, que parla incessantment, crida, m'altraça i vulgues no vulgues em obliga a anar amunt i avall. ~~Després~~ Després a la seva simpatia - i al seu talent de poeta - no li dic que Marsella em des- plan tan com el marceller. He' ha passat molt haver de tractar amb un raparte. Doncs: les nits de les ve- gades, el raparte era marceller.

Naturalment, he hagut de retre culte al tipisme: el partit, que tan m'agrada a l'ortie i ben plaçat, i a la vellavara, que m'agrada més com la fa a Barcelona.

Probablement refugiats catalans. L'artimo- sament, i com en altres ciutats franceses, la política de partit i les rencunies de partit es interen i desinterren la boca

que d'altres maneres podrien tenir. Sembla
que no hagi' ~~un~~ unitat tot per una matei-
xa causa. ~~Però~~ (Dé es cert que ja durant
la lluita la desunió i la politiqueria en
desmenen) sembla que es inutil fer-los-
hi entendre que aï a l'exili en han-
ria d'unir un rot mot d'ordre, un rot
ideal: l'antifranquisme.)

Al final de la conferència, dita en un
ambient abundant d'entusiasme, hi
he hagut visites a Catalunya i a
l'Espanya republicana.

L'endemà, repis a Marsella. Menjar
fairobé a base de mariscos: ostres, cri-
çons, - que aï nommenen coquilles - cre-
vets de mar, que no sé quin d'home
francès tenen.

I cap a Niza. Hi arribo amb un rot
magnífic. Fa fairobé calt. Dins a la
terrasa de l'hotel, situat al final del
boulevard Malakoff prop de la céle-
bre Promenade des Anglais - que aï es
la dels americans, cosa que em fa pen-
sar en ~~el~~ les Coplas de Jorge Man-

riple - amb vistes a la mar.

Aci el públic es ben diferent del de Hiar-
setta. Aci es un públic de senyors, de gent
un xic més i educada. És, però, no supri-
meix cap ab. turtis política. I, en acabar,
m'aplaudeixen. (Amb gran estranyesa
per part meua) ¶

Te a felicitar-me un francès, ^{un vic,} un xic
bavard, - com tota la gent de per aci-
que feren la nostra guerra ~~amb els~~ amb
capità a les Brigades Internacionals. Sub-
stà que no, ~~el~~ l'he d'acompanyar a un
cabaret on tot hi es lleig i dolent: el xan-
rang, la música, les cançons, la concu-
rència.

Alta la nit i tot, passejant per la
platja.

L'endemà, a Monte Carlo ~~una~~ - la
conferència no es fins demà passat però a
hija m'abreixo - en arribo a prau
de tres de la tarda.

Monte Carlo es place molt, amb tres
quan hi fa mal temps, que es poples
vepates, i malgrat que la veu es una
bellera de com, bon xic convencional.

29 / es que ignorava que molts d'
aquests senyors d'aquesta burgesia per ta-
nyen al Partit Comunista, que ací, en
afuerça ciutats que són explotant la
benestar dels rics, compta amb molt afi-
tats - i han vingut un per la conferen-
cia amb si: pel conferenciant, ~~apareix~~ ré-
public espanyol i, per tan, forçosament
rouge.

En planer el Casino, malgrat que no el
freguents molt car, intosament, no pot ho-
me de Casino; el cafés, el hotels, el jardins,
el carrers, que tot porten noms de flors:
carrer de les mimeres, carrer de les
roses, carrer dels clavells. (ora més plaent
i més útil que si portessin noms de per-
sonatges, més o menys menaçat de des-
parèixer amb un canvi de règim.

Monte Carlo, com Pau - o com Puigcer-
dà - es alt i d'estació es a baix. Per a
pujar al poble hi ha uns cotxes de
caballs, d'ecobert, - es cotxes, no es caballs, -
o parebè d'ecobert, car tenen una vela
puant de lona, com les antigues
"jardineres" del 90.

de l'hotel - un hotel car, car ací no
n'hi ha de barat - a rentar-me, can-
vies de roba, rebre un senyor molt correcte,
representant del Casino, que es va he-
de donar la conferencia. Després, un cotxe
pel carrer. Els llibres i les mimeres ja
han florit i es plaent començar per a-
guts carrers amarat de roba, tan white-
ris i intencions. (car Monte Carlo es
una de les ciutats on el carrer un més

solitarius i silenciós. tota l'animació
de la ciutat es polaritza al Casino, se en-
tra a la carpeta de la tarada, quan
ja estic cansat de passejar. Per a passar
a la sala de joc me - l'entrada de
la qual està prohibida als indigents - em
cal pagar uns francs i ensenyar la car-
ta d'identitat.

~~Però~~ ^{cinc cent} francs a ple, timia i col·lo al cinc ves-
tuet. Me s' donen dues vegades ^{vingt francs} ~~seis~~ ^{vingt francs} ~~seis~~
des. Recullis les fitxes: ~~seis~~ ^{vingt francs} ~~seis~~ ^{vingt francs} ~~seis~~
~~francs~~ - no està malament - i les cau-
ris a la caixa. El jugador com jo, que
a Monte Carlo no abunda, - el joga-
dor com jo me el que mai no es de-
ixa encesar pel joc - mai no tenen
la simpatia del pue jueu ni del
qui menen el joc.

Un còctel - un martini blanc amb
uns potes de pin - a la terrassa del
"folly", enfront del Casino. I a robar.
Al menjador, ~~seis~~ ^{molts} ~~seis~~ ^{molts} homes amb vestit de
nit, molt homes amb smoking. Jo, es-
clar, no en tinc. Un refugiats amb smok-
ing em semblaria grotesc. Sobretot en mi,

car malprat et luxe d'aci sorj et refugiat
de terren. ~~de sempre.~~

Seqües de sopar i malprat al consell
del present de l'hotel, - hi ha una festa
de la cançó al Casino - puja a un d'
apures cotxes tan simpàtics i me'n vaig
a donar un tomb per les rieres de
vora mar. El tomb a peu, per a arribar
més tot. Un parell de pipes, de nit i vora la
mar, m'era molt bona.

Pujat, a peu i molt lentament, al pobl.
Després un xic Mercat, heu anat un xic.
I a les dues, dormir.

L'endemà al temps es magnífic, ~~per~~
primaverat. En lloc d'a l'hotel em va-
nyo al mar. I no he volgut en l'anyar-
me'hi: ~~XXXXXXXXXXXXXXX~~ m'acompanya en
una vora atter i fortes que s'atten i ju-
guen com infant. Parlen una llengua
- sembla alemany per la fonètica, però
no ho és - que s'escou.

A les cinc de la tarda, la conferen-
cia, que naturalment, seria radiada.
(ací al Casino hi havia tot)
potsa punt. Tant ben vertida, sempre, d'aci-
re un xic entupit que el mateix m'a l'
opera, ~~per~~ a un concert de música clàssi-
ca o moderna, al ball, a un espectacle

de varietats o a una conferència, el tema
de la guerra ~~no l'interessa~~ no l'interessa. Tan-
hi fa que li parlia de la teoria de la rela-
tivitat d'Einstein, ~~de l'existencialisme~~ de l'existencialisme,
de la guerra d'Indocina o de Garcia Lor-
ca. Tot ho escolten amb molta atenció,
tot ho aplaudeixen discretament.

A la nit, al menjador de l'Hotel hi ha
aprop una senyora americana - o hi
havia: nord-americana - que em ~~presentava~~ ^{presentava}
~~una~~ ^{un} ~~atenció~~ i em demana si hi vull es-
criure "una frase que faci bonic".

Doncs, si escriu la "frase que faci
bonic".

Em agrada i em pregunta - jo ~~he~~ he
parlat ~~del de l'aviació~~ del de l'aviació
a la conferència d'aquesta tarda - i
a l'espai encara hi ha pitavets.
^{Li dic:}
- Sí, senyora. / no es deixarà pas d'insis-
tir com es veu capes.

No sabem què fer, com reaccionar, em
jo també.

De retorn, em deturo a Hines, sopar
amb magnífic arial, a casa
seu. És sopar molt més agradable
que d'altre. Sopar de vells amics.

En deixà un llibre de Valéry Larbaud,
^{allen} que desconecia. Jo en n'encan, a
pen, a un concert íntim que en donà
mademoiselle Blanquer. S'aj de retrobar
ajpuerta gran artista. S'aj de retrobar
la senyora Troulier i la senyora filla. S'aj
de retrobar el líquer. S'aj d'evocar Beeth-
hoven: les sonates op. 57 i 110.

Després d'acompanyar mademoiselle
arnot, a l'hotel. Llegí allen. Hertzli,
jo, cantat, d'encara.

L'endemà, a una m. L'ajpuerta, que en
dóna les importants descobertes que ha fet a
Calvi (Còrsega) sobre l'origen català de
Cristòfor Colom, encan a ~~el~~ i a
les santes Maries de la Mar. A ~~el~~ les,
petita ciutat molt pintoresca, compten
més història i d'encara que no pas Van
Gogh, cosa que no m'ajpuerta pas. Jo, en
canvi, prefereixo la grandesa tràgica de
Van Gogh, que es una grandesa veritable.

M'ajpuerta en la façada d'una ajpuerta-
ria, un claustr, unes places, uns carrers,
ajpuerta ~~el~~. Jo penso en Van Gogh, foll
i pobre, esperant el port franc que de

tan en tan li enviava el seu poema
anant a la taverna, pintant i dibuixant
ab-hucimadament, febrilment; tallant-se
l'orella i ofenant-la, com si es tractés
d'un present, a una puta.

Li, jo prefereixo Van Eyck. Història i
santet enciclopèdica, respectat, estimat, pho-
rion. Van Eyck era polre i menyspreat.
Peru, però, el crom del nobli i de l'
alexiana se'n va en veis i Van
Eyck paga el menyspreu i l'incom-
prensió d'aquesta gent universalit-
zant el nom d'artes.

~~XXXXXX~~ Tot-hom em parla de His-
tòria i Santet. Se'n diu tant, però, jo em
quedo amb Van Eyck.

A les santes Maries de la Mare, el re-
cord de Història es saprat per el felicitat
jo, dit sigui amb tot el respecte que
m'inspira el poeta de Heine, més
que a la ~~partida~~ "xanta" de Perceval, ~~la~~
que la música del polre senyor Gounod
m'ha fet un xic empalagosa, heu veig
el pitant que un dia a l'any li

venen a corruia feta, ibris de cançons, de
sol i de vi.

Quina gran gent, els pitavos! De Lige-
ria, a França, a Itàlia, a Hongria,
on la millor gent del món!

La peregrinació a aplegar i a les santes lle-
gis m'ha interessat moltíssim. A t'un
lloc i a l'altre m'hauria plaçut
restar-hi uns dies, però em cal regre-
ssar-se al curs a la Facultat.

Se retorna, em deturo a Tolouse:
per a procurar allunyar la trista
situació de la família Petit, per a
veure el bon amic Valat.

A Tolouse, el gran esdeveniment.
Valat em diu:

- Vostè que tan s'interessa per l'obra
i la vida de Beethoven, que li diria si li
presentava una descendenta de la comtessa
Maria von Erdödy, que tan ami-
ga fou del ~~gran~~ gran músic?

- Diria el que ja sap: que vostè es un
del meus amics mihos.

- Doncs no en parlem més i vingui
amb mi.

~~El "la Fayette" ens n'~~
anem vers les aliats Jean Jaurès. Al final,
prop de l'estatua a Riquet, el constructe
del Canal du Midi - el canal que m'ins-
pirà la primera comèdia escrita a l'exi-
li: La route qui marche - ens deturen
devant d'un lloc, "Le Sarpent", i hi en-
trem. És un lloc molt humil, païrò-
polre, molt poc representat. Reva el terr-
rell hi ha una via vertida de negre i
amb un davantal blanc.

Volat me la presenta:
- Mademoiselle Edith Erdödy.

M'atarga la mà, una mà vermello-
sa, raura al tacte, de dona que feiga;
una mà que fa pensar que el treball
no embolletia. Una mà que cotenys
amb màstima i afecte.

I parlem. És a dir; li parlo jo: de
Heethoven, de Ricca, de la comtessa Maria
von Erdödy i del seu palau d'ortiu a
Schloss. Edith m'escolta com si escoltes
l'apuntat d'un filin. Ho sap de prou
li parlo. Indistintament, es la primera
vegada que li parlem de tot aquest pec-
ronatges, de totes aquestes coses.

Trata deuant la tanta i despres de servir
un conyae de pobre - tan de pobre
com et bar - em dir que el seu pare era
hongarés i que el nomenaven seynr conte;
la mare, espanyola, era nascuda a tan-
ta Cruz de Tenerife. ~~perquè~~

I el reig vivien en la pobra una - que
té una semblança extraordinària amb
l'aristocrata ampa i protectora de
Reethoven, - i posen damunt del seu co-
te pat-lid un vet de tristesa. Recorda
que, quan tenia set o vuit anys, li ha-
rien ensegat una estampa en la
qual hi havia un arbre - l'arbre pe-
nealòpic - que en lloc de fulles i flors
tenia una rodona ~~rodona~~ a
l'interior de moltes de les quals hi ha-
via escrit el nom Erdely i una data.
Ella ~~no~~ ignorava, i ho ignorava encara,
que era el pue volia "tot allò". Recor-
da que la família - el matrimoni i
tres filles - vivia espesos d'opulència
i de miseria. Recorda que la mare e-
ra mup folla. Recorda que un dia el
pare les abandonà, desaparegué, i
amb ell desaparegueren el diu d'o-
pulència. Recorda que la mare se'n

ana' a América ~~XXXXXX~~ - tal vegada
a la recerca del marit? - i morí a
Buenos Aires. ~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~

Lolita no sap res de les seves germanes, ni
si vivien ni si han mort. Vivia sola, sola
amb una criatura sense pare.

~~XXXXXXXXXX~~ i somria feblement, apa-
patament, tristament.

Mentre parla, jo veuc nota ~~XXXXXX~~
ràpida, à la hâte, del que veig i el
que em diu: "Lolita Erdödy. Barba
farpeta. ulls fets furs. Barba feta
pauca, gressa miserable, tres peces fre-
quentes. Blonda amb gressa negra. Triste,
chétive. Habillée en noir. Figure pâle, ex-
pression peignée. Elle n'est pas sa tristesse,
mais elle ne réussit pas à l'effacer.
Elle essaie un timide, un pauvre sou-
rire qui marque trop mal le chapitre de
la pauvre fille. Tristesse très multiple, qui
tâche de ne pas se donner en spectacle. Elle
se souvient de son père, bonprois, qui on
appelait ~~les~~ monsieur le comte. La mère,
espagnole des îles Canaries, à demi folle.
Le père? Il les quitta, il disparut il y
a déjà treize ans. (Lolita doit en avoir
vingt cinq ou trente) La mère est morte en

argentine. Edith, seule en France, se venge
dans ce bar, - mains rouges, estropiées par
le travail - fille mère.

Se la boca d'aquesta pobre noia no ha ci-
xit cap plany, cap pueixa. Aquesta pobre
noia no ha fet pens de drama.

J, no obstant, quina gran pietat he des-
vetllat en mi!

Retorn a Britany, on arribó a los puents
de set del vespre. Ho plou, cosa que em
sembla extraordinario.

Per a una comedia:

- Es un estafador i el reclama la
polícia de Washington.

- Encara no en tenen prou d'estafa-
dors a Washington?

Monstruositat malalta. O bé es tracta, més
que d'una malaltia, de la pa d'estar
malalta, d'un obsessió, d'una crisi?

Tinc una gran angúnia, però
est que ella no n'hegué arment.

~~una~~ Per de l'operació probable i de
no tenir prou diners per a l'operació.
(Aci el pobre no se' com i' heu deuen fer.

Tot vegada, si estàs malalt, tensen d'obligació de descansar.

Aquí sembla que Montserrat en bastant més be.

El poeta no ~~pots estar tranquil~~ ^{puede estar tranquilo nunca.}
Has sufert un home en algun lloc
del món...

El humor és una postura a la defensiva. La lírica, una forma de atac.
Per això el humor neix del cansament,
del desencís, mentre la lírica es té
del entusiasme i del amor. El humorista
se adapta - es conserva, sempre
corre -; el líric es rebel·la, i protesta.
La explicació és que els grans
poetes haurien sigut sempre rebels... El
tema impone el estil - i el propòsit -
Per això no hi ha un estil uniforme en
cada època, de no ser nous temàtics (1),
sempre hi ha un denominador comú,
la personalitat, que transpareix en la
obra tenint-la de alma... Per gran fe-
cho obliga a nacer a un gran poeta, lo
mismo que un ambiente meffimo de-

(1) Com se'n diu. Per què no dir-ho?

gracia a un poeta genial [...] El medio am-
liante potencia o deprime hasta límites
mayores de los que imaginan quie-
nes encuentran resistencia y creen que
conforman la Historia a voluntad porque
todo les sale a pedir de boca... Hay que un-
rir de pie, con los ojos abiertos, mirando
profundamente a los ojos a la muerte.
(así todo tienen una muerte; el aced
muere y nace a cada momento." Así
ha escrito Ramón de Larra, que di-
a "España de Franco. y ha escrito -
si ha sido posible - contra l'España
de Franco.

Se hipnotizaba de Ananias:

Sean pensador, sin miedo, Pero fuertes,
que a la mano cerrada hanó puesto;
¡ que era profundo!

a punta tajos, no con mano abierta,
el sentido comien de se valea
vina y nos gobierna.

Que vedo, rey del chiste
- el chiste rey del miedo -
el chiste es lo más fuerte
que España tiene en miedo.

¿ arte puro? ¡ un nuevo arte!

a tu facena, poeta;
pus creas no es jirarreta,
has tu piego, no jirqueto.

Humbertus un molo mes bi. Seguramente
perque' ti ha passat la por, factor tan
important en la matattia.

Repres el Leornand at ses fantomes,
que no s'acala mai: perque' he prèis mès
voluntat del que creia i perque' hi treballa
lo molo tantament.

Ho es que em pari. Ho, no; de cap ma-
nera. Ho pot pensar-me d'assay delicat
a un amic que tan ^{artina} ~~indignament~~,
a un autor que tan admire. Lo que
voldria entèstir-lo car se' la prau jria
que donaria a Maria Katff, la vidua
de Leornand, quan venia el Hibre
a les escaparates de les Hiberies.

Quelques et anys,
Tubts si començar Treuen el meu
costum de sempre: heb allas en dues o
tres coves allora - la comedia del
capella que demana caritat o be Tre-

ra sense Primavera.

Tina i altra - com també una comen-
dia per a infant que fa temps ~~estava~~ en
rola pel cap - Tindran i dentre to prena-
tie.

La resposta de l'acte al comunista
Kanahe, magnífica. He estat un cop
d'escumbra molt ben donat.

aquest comunista! Cada dia en sem-
bla més fort.

Montserrat ja restas l'eta. Com jo creia,
com soltot com jo volia creure, tot s'ha
limitat a una falsa alarma produi-
da pel distúrbis de la menopausia.

El Vaticà, amb una incomprensió i una
intolerancia absolutes, ha condemnat el
gest dels mères-ouvriers, els chers que
han volgut compartir el treball i la pena
del chers.

Paul Claudel, el catòlic, - entenen-
no el cristià - el francista, el de
l'orda a Détain i, després, l'orda a Se

Sauille, ~~et~~ l'actionista millionnaire
de Seine-et-Rhône, tombé et ha con-
demnat: Par plus qu'un ~~ex~~ ingénieur
n'est fait pour être camionneur ou terras-
sier, par plus qu'un médecin pour être
peintre en bâtiment, un prêtre, qui est
l'enfant longuement dévot et formé par
l'église, n'est fait pour se déguiser en pein-
teur ou en tourneur...

~~Et~~ l'argumentació es d'un re-
bresa, d'una cixuteta que hi no es
tractes de Claudel, faria riure. Un Clau-
del, pers, res no fa riure: tot fa fastig.

Malgré un talent de poète, que je n'ai
me pas, il ne s'en meurt!

14 d'abril. La República. La República
que vol tingueri unes properes terres belles.
Dargies, quina història - i puix fastig -
per la República en mans dels republicans!
Quina cosa més ja i més puix en fe-
ren els republicans!

aquells ministres! aquells diputats!
Vanitat, beneiteria, afany de diners,
enveja, ignorància, brutícia. Per
a un resultat semblant, no calia la

pensa de canviar les coses. Hi de pagar tan-
car el canvi. (ar de tot el que ha passat
- la guerra, de l'exili, la misèria, la des-
tació en un sinies entornable el ducte de
la República, el sapastre, el inepte que
figaven - sense saber-ne - a governar.

Quan hom no sap governar val més que
dax-ne a casa.

Segueixo sent republicà, ex cat, car no
he des que s'usen o ex Hoqueu. Però
no voldria una altra República com
aquella que, per impuència del seu diri-
gent, tanta sang i tantes llàgrimes ha
costat.

Malgrat el seu talent innegable, Ber-
nard Shaw havia convertit l'ironia en
fili i es creia obligat a fer proua del
matí al vespre. Jo i perillós, aquest.

~~Malgrat el seu talent innegable~~ Hi han contat - una
senyora anglesa - l'anècdota següent.
Algú parlà de Pícaro a Bernard
Shaw. I Bernard Shaw, amb el propò-
sit de dir una cosa prouiosa, feu:
- Pícaro? Aquest nom em sona. De
qui es tracta? D'un cavall del "Derby"

o d'una marca d'autenticitat?
Això és una bajanada, ~~que d'una ben~~
~~de les meves antipaties~~ ~~que d'una ben~~ ~~que d'una ben~~
un gran amic com Bernard Shaw.

He vist a Prithvi dos carris polars: la
rua de la Chaina i la Caille. Son ~~un~~
d'un i d'altre, d'un pintoresc molt
accentuat. També he vist el carrerons de
Napoli, el Ritz de New York, el Cata-
storian Market de Londres, l'Aubervilliers
de les afegs de Paris. També he vist el
vell port de Marsella.

La miseria és sempre pintoresca. La ri-
quesa no ho és mai.

El 29 Montserrat ha d'entrar a
la clínica "La Providence" per a ser o-
perada d'un fibroma.

Aquesta nit la portaré tot a casa. Mont-
se, que fins ara ~~estava~~ és nostra
molt valenta - generalment les dones
són més valentes que els homes - és
a la clínica.

Semà d'operari.

♪ - que solo he visto en fotografia -

24. He parat la mit sense poder dormir,
sense poder treballar, sense poder llegir.

A quart de deu del matí, després
d'anar a la porta i a la seguretat
social, he arribat a la clínica.

Montserrat m'ha rebut amb una mi-
racula d'aprimament. Li he donat
fa dues injeccions per a anestesiar-la.

A quart d'ouze heu vingut a cer-
car-la per a dur-la al quiròfan.
L'he besat amb un bes profund i ella
ha colpit tendrere per a donar-me
un xic de cratge. Presentia que d'ella
i jo, jo era et més feble i et més me-
lancol. Fina, aquell, d'últim bes?

L'operació ha durat mitja hora i
a mi em semblava que no v'acaba-
va mai, que s'endevinia interminable,
s'afonia esperantament: per que veïa et-
la, per resultat del xic operació i perquè
no volia, donant-lo en espectacle, que
ningú, els metges, les monges, els fami-
liars o amics d'altres malats, veies-
sin et meu dolor.

He intentat llegir unes pàgines de
(conrat: The mirror of the sea. Ho he
probat: no comprenia els conceptes, perquè
no veia les lletres.

Quan la monja m'ha cridat, no
l'he vist: havia caigut de cop i colla.

La monja m'ha dit que l'operació e-
ra ~~enfrontada~~ fixada i que el doctor
Sécherre, el cirurgià, volia venir m.

- Ven? - m'ha dit, envenenat-me
una cubeta en la qual sangraven
uns entranyes - hi hem fet tot això. L'
operació ha anat perfectament i no
hi ha res del que temia la recu-
pora. Ara la pujarem a la recu-
cambra, on pot esperar-hi.

He corregut escalas amunt. A poc,
precedit per la monja infermera
han entrat dos homes drent d'hor-
renat, tapada amb mantes espesses
de cap a peu, en un caiard, l'han
portat al llit, aligant-la molt, i en
han deixat all.

Estant molt pàl·lida i encara dura-
ven els efectes de l'anestèsia. (Després,

pero, em dià que senti com d'obric / El
seu rostre s'ha infantilitzat.

Com d'artimo pel seu sofiment!
Aquest any d'ara - el d'un home de
seixanta anys per una dona de pocs an-
ta nou - no es com el d'abans. Però es
més noble que el d'abans.

La tornant en si, en resuscitant, suspica.
arriba d'eire com si el besés. fumeu.
obre el coll i, en veure'm, el seu somriure
s'accentua. La beso al front, d'una
pat-tidura i una fredor que em fan
por. Vol parlar-me, dir-me no se' pot.

Jo em poso un dit damunt el llavis
per a imposar-li silenci i li dic, en veu
molt baixa, talment com si portem a l'es-
gloria:

- Serpes... Serpes...

a l'jardí de la clínica canten el
píngam tota el tot de primavera.

~~Ho pot veure i~~ - tan vol, de
tan en tan, m'ha-li el llavis - i
la veu la deuria.

a la tarda - pour la remonter, em
dic la monja - li injecten dos pracs

tubs de plicosa.

Li d'anans a la noia:

- Tous croyez qu'elle est vraiment bien?

- Elle est vraiment bien et tout v'est
bien passé. Ne vous tracassez pas.

Re la cambra hi fa una calor terrible,
car cal, soltot, evitar que Montse es
refredi. La tot del refredat la faria
ofir molt.

Hi ha encara - això, però, no m'ho
diran fins l'endemà - et perill d'un
possible flulit.

~~Hi~~ Tot amb ella penso en la meua
novel·la Maria Anna que, per super-
stició, he deixat de copiar a màquina.
La dona que l'inspirà meua en una
clínica maternitat a quina jo era a
la Presó Model de Barcelona. La clínica
on morí la meua estimada potapomista
no la vaig veure fins dos o tres anys
després. Quan en passaren vintidós
vaig fer - al front d'«~~exa~~gò» - una prime-
ra versió de la novel·la. L'any passat,
~~a Sant Antoni d'...~~, quan Puig

i Ferrater em demana "una cosa" per
a la col·lecció de Tot Vent, em calgué
aprofitar l'ortada a una platja fran-
cesa per a entrestir la sessió definitiva.

Però ja ve la ficció intervingue realitat,
la meua ment, com la de la novel·la, e-
ra a la clínica.

Ja jo em moria d'angúnia.

He trobat Montserrat molt més anima-
da.

~~La temperatura~~ La temperatu-
ra es bona. La meua em diu que
no tingui por de res, que es una
malaltia molt calenta. I et metpe
me'assegura que no tindrà cap compli-
cació.

Té set, molta set. Li donen, per a a-
paivagar-la, el suc d'una taronja.

Ara t'han fet llevar i t'han obli-
gat a donar un tros per la cambra.
Segueix, novament al lit.

Segueix el règim de suc de taronja,
augmentat amb una tisana i, al
migdia, un plat de bon vegetal.

Ella, però, ja veu, ja parla. Ja ha

retornat a la vida.

En demanar que li porti flors i, ~~no~~
~~no~~ supersticiós com jo, no
vull portar-^{n'}hi.

No obstant, n'hi porten tots els amics que
venen a veure-la: mademoiselle ~~Favien~~
Favien, madame Solinches, madame
Cartel, monsieur Hras, madame ^{Bois} ~~Bois~~ ^{no.} ~~Bois~~.

Ja menja, ja pot caminar et lliu per un
rilló. alterna la lectura - (cursant i fide-
lment el parat.

Ja està recuperada.

El diàleg, i de llarg, deixarà la clini-
ca.

L'operació i l'estada a la clínica m'
han costat 47.000 francs. Menys del
que em pensava.

Montmarat ja es a casa.

No tinc ni un centim. ~~per~~ Tinc, però,
la salut de la meua muller.

acabat l'anàlisi de Le timonier per
al llibre H. R. L'enseignant et ses fon-
tions.

Ja tan tot en ordre. per a ab-

car et libre, s'analyse d'une ultime
ora i les conclusions.

Després podré retornar a la companyia
del meu fantasma.

Començar, constant bé, s'analisi de l'
home et ses fantomes.

Per a aquest capítol en caldrà, per
replegir Freud, Sartre, Kierkegaard, Karl Jaspers,
Heidegger, Otto Rank, Robert Bly.

Jai potes tenir un secretari per a prepa-
rar les fitxes! (un advocat a aquest
treball!)

Es en el taller de son propre ou chez
l'étranger, intègre, et tenu de la conscience
populaire et non de la main

Recomana Nietzsche: L'ecrivain seul s'exprime,
car la parole est essentielle.

Revo l'eterna del vell fany. Que dire que
a Paris ha mort la madame a...,
molt vella.

Abans d'endevenir madame a..., la
morta, molt vella, molt intel·ligent, per
per a un peu.

L'havia conegut a Aix, a casa del seu vado.
Després, a la lliberació, la vareig retornar
a Toulouse. Artirem junts moltes nits. Una
d'aquelles nits em passà amb ella una
cosa ~~extraordinària~~ gairebé exacta a la que con-
ta Barby d'Aureilly en un de les seus
Diaboliques: Le rideau cramoisi.

✓ una matinada, eixint de casa d'ella,
em vareig perdre malgrat conèixer el molt
bé Toulouse. D'aquell rodar, perdent pel
carrer de Toulouse una matinada d'hi-
vern, n'espèi el meu bon jour.

una penette havia estat la meua úl-
tima aventura amorosa.

✓ l'havia conegut, després, amb una be-
nèit molt ric: monsieur A... i emmar-
ti.

Una vegada la vareig trobar al carrer
Verbe, a París, quan jo eixia de l'Es-
tel.

Li vareig preguntar, en tò d'amable
reny:

- Com es que t'has conegut amb tan
bonic?

i ella, murmurant, em digué:

- Ho tinguis felos, que no t'entines.

Ertic molt malalta, cap? si no ertis tan
malalta t'enyanyaria.

Pobra i estimada Henette!

~~XXXXXXXXXX~~ Son Joan si v'hagués dedi-
cat a la política hauria estat conser-
vador. La seva ~~XXXXXX~~ irrel·ligiositat és més
aparent que real. Fanfarroneria, fa-
chada, desplante chulesco, sensibilitisme
potpò.

En Juan no es un rebelde, ni mucho
menos. En Juan, políticamente, social-
mente es un enemigo del pueblo.

En 1926, com era lòpic, se feu
con Frances. Per sensibilitisme.

Escritat un Conceit per a nòti i opues-
ta de Katchaturian, molt lò.

Heigit Guerra i pau.

Començat bé Tierra sin primavera.
Veurien si puc mantenir el tò fins
al final sense caure en retòrica in-
timsca.

Antoni Vico diu al meu perma'tu-
ris que sóc un autor que t'interessa

I afeix: se lo dijo de veras.
fa ho veurim.

(Lepit fames foges. solguirit la vi-
mera edició del Memorial de Santa
Helena.

Vint et filen japonis El infant
d' Hiroshima. Magnific. impresionant.
A la tortida alguns conceptes nous,
- pota pent que s'apa a remys, que
fa l'intel·lectual i no passa de l'ino-
visme més tènue - romim.

fo, en un alta, coment:
- Per a romime després d'haber
vist un filen com aquest cal ve
un incorrient o un britol.

L'operador ens havia dit:

- Vinguin d'ací un mes per a ve-
re el resultat de l'operació.

Peru hi hem anat. El ~~doct~~ doct
ha examinat a la malalta - a l'ex-
malalta - i ha dit, satisfet:

- Magnific. ja no hi ha cap perill.
ara ja poté treballar tranquil.

acabar l'entremet et ses fantomes i Tier-
ra sin Primavera i seguir les meves
Memories, que fa tan temps time inter-
rompudes.

Com sempre, un vent fi de Hietas a
contestar: ¿, com hi això for pos, copiar
a màquina unes coses.

Reball desaprofitable.

Recordo haver llegit a Sartins, el pe-
riodic del ex-catalanistes, una crítica
musical signada per un tal X. Montsalvatge.
seguint polse home - car
es trasta indubtablement d'un polse
home - parlant del programa d'un
concert es plasyia despectivamente:
"Beethoven, encara!"

A mi he pogut excitar una compo-
sió de X. Montsalvatge, ¿ me he apli-
cat perfectament el seu plany.

Res més polse, més pretecció, més crid
que la musica de X. Montsalvatge.

Recordar "El Casino" de les

mentarys de Santander. Aprofitar el
recorri en Tierra sin primavera.

Llego a BC del 19 d'abril d'a-
quest any:

París 18. En una visita de la delegación española en la U. N. E. S. C. O. al director general de dicho organismo, Luther H. Evans, éste expresó su agradecimiento a dicha delegación por el interés que siempre mostró por todos los aspectos del programa de la U. N. E. S. C. O., y aseguró que hará cuanto esté en su mano para que esa participación se amplíe en la futuro de modo tangible. "Hemos de lograr—dijo—que la representación española intervenga en el mayor número de comisiones: bibliotecas, museos, educación, ciencias, actividades culturales, para que la experiencia que posee en tales dominios contribuya a dar a la obra general de la U. N. E. S. C. O. toda la significación internacional que le corresponde."—Efe.

~~no el Sr.~~ Aquest director general
de l'U. N. E. S. C. O., aquest Lister que
no s'assembla en res a l'altre, deu
ser un humorista.

O una bertia bruta.

Altror no oblidar a
Antoni i Lluís Rastrell,
Martin d'Alf. Noticiero

Manent

Brunet

Laparra

Viaj Plaja

Harship
Fipus
Romanin

~~Rebutt.~~
~~any other.~~
~~Empire.~~
Perarnan.

Cheque a Le Nouvelles Littéraires:

Le pape de la paix

Le pape Pie X, que l'Eglise vient de canoniser, avait la réplique prompte et sûre.

C'est ainsi qu'en 1914, à l'ambassadeur d'Autriche qui venait lui demander, au nom de l'empereur François-Joseph, de bénir les armées, il répondit sèchement :

— Monsieur l'ambassadeur, je ne bénirai pas la guerre. Je bénis la paix !

L'alt chepat espangol, que benei les
armes de Franco, tota la purria de
l'alt chepat espangol, que li diu
a afueta beta actitut de Pius X ?
Que opara l'episcopat fraticida
per a excomunicar - in articulo
mortis, a la - el papa Pius X ?

Estada a saint Brein l'Ocean.
Poa peat. Hitler. El Casins enca-

za no està obert. Mith. La platja, per-
rebe' solitaria. Mith.

Retorno el clavellat descobert l'any pas-
sat. I descobrixo uns violetes solrats per - nai-
x en i floreixen a la torxa de les dunes
i, per tan, hom no pot indicar la seva
condició dient que són "de l'osc" - si un
perfumet molt intens.

Vaig a pescar, i l'únic que pescó es
una estrella de mar.

Per un poeta, no estaria gens mala-
ment. Fora mith, ^{o star} ~~star~~, pescar una
sirena.

Al meu auge, però, el poeta ja no pes-
quen sirenes.

Trobat el final de la Comedia sin
decentia.

Després, a primer terme: un vapó
de tren, el tren que marxava de
l'estació alguns de mitja hora. De
la porta del vapó, en un del tren

per a pujar al vapor, Andrew Faly, ~~XXXXX~~
parlant amb un amic que ha anat
a aconseguir-lo a l'exterior.

(L'amic, es clar, es invisible i hom el
suposa a l'antena, o sigui al pati
de l'utopul)

Tot l'acte, ben, i un monòleg de Sa-
ly explicant el final de l'aventura.

~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~ fent que passa i
tres passa: viatgers que expenen l'hor,
uns muros d'exterior amb equipatges,
etc; l'altaven anunciant que el
tren va a partir. I puja el tren ar-
rears, i clou la cortina.

Ell, tan repullos que estar disposat
a matar-se per a no humiliar-se, en-
vira la dona prenyada ho fa tot, ho
accepta tot, admet el treball més
 baix i humiliant. Abans el seu treball
havia estat un joc, paper amb capen-
sidera. Ara, no; ara treballa, rent, rap
que treballa i el paper molt ma-
lament. Abans ell no era ell: era

Hambet, tel-lo, En fran. avo 2 ell, ^{no}
anden faly, i ha 2 prauir al fill i per
primer vegada

(Pell! Que tot això no quedi vertibol)

La intervenció brutal, innoble, de
Nordamèrica a Guatemala, m'ha fet
pensar en Espanya. Cartillo Armas, el
rebel finançat per Nordamèrica, m'
ha fet pensar en Franco, el rebel finan-
çat per Itàlia i Alemanya. El pre-
text emprat ha estat el mateix que
a Espanya: l'esperantall del comen-
çament, l'afuerit fantasma que
la política intercat del diner es-
ta convertint en una realitat.

(Com a Espanya, amb el tirany
de Franco, a Guatemala, amb el
tirany de Cartillo Armas, no he fi-
nit encara.

— i el difícil —
l'important ^{or saber en vetllir amb}
dignitat.

la casa - la casa de l'exili - en aplegant-se de llibres. Ja no se en potar-hor i regneix o comprant-ne.

Quina bona companyia la dels llibres!

✓ Ha acabat el drama de Guatemala. ~~XXXXXXXXXXXX~~ Trister Suller ha donat sincerament gràcies a Deu per haver-hi acabat també el drama: amb el triomf del United Fruit Co. Tot retornarà, rotundament, a l'estat d'anars: el jornal de fam ~~XXXXXXXXXX~~ per al ^{de Guatemala} dret, el pany enorme per al accionista de l'United Fruit Co, la dictadura. Hi havia, ~~XXXXXX~~, cert, uns pobres exilats més i els republicans espanyols refugiats a Guatemala: la seran considerats com indistigables però, no té importància.

Hi ha hagut unes manifestacions de protesta en algunes repúbliques més i centre americanes. Les han organitzat els estudiants. Però, i el dret? El dret del sindical anglès i nord-americans i francesos, qui han fet per a solidaritzar-se amb el dret

de metatallar amb la complicitat de
Washington?

Ris. Guatemala es tan lluny!

Juan a Guatemala un militar i mi-
tador de Franco es Marxan, finançat
pels demòcrates E. U., contra un govern
legítim i un poble indefens, a aquest
dau, al Congrés del PEN (luc, diu el
seu president, Carter Morgan: "~~Per~~ hi mal-
tes existim es perquè mai més podem e-
xistir una organització com la del ex-
citats a l'exil. Mantes treballen per a que
mai més podem haver-hi excitats existint.

Rellegit la plana d'arc - Le mystère
de la Charité-de-Pérey.

Parlant del Crist, diu la pastora de
Pérey: "jamais des Français ne l'au-
raient abandonné"

Père Pérey, com s'expansava. L'hau-
ria abandonat el francès i el spa-
nyol i tot-hom, car el Crist es un
personatge massa intèrrogant i massa
comprometedor. Adhuc el Vaticà l'hau-
ria abandonat.

Per força - ~~no~~ preparació del meu curs
a l'Universitat - Heu i l'heia supanyon
de Le Sage, et gran contralander.

Et sobre Le Sage, plagiari de Vicente
Spinet, anejat (!!!) de Hates ale-
man i Luis Velez de Guevara i traduc-
tor del Quijote d'Avellaneda.

La Hoz del de Cervantes tradueix el
d'Avellaneda. Per puet, per propi in-
iciació i no pas per encàrrec d'un
llibreter, cosa que m'explico perfec-
tament.

Com m'explico les aberracions que ex-
isteu en el poble: que li sembla més
bona l'imitació d'Avellaneda que
l'original de Cervantes; que, en la segon-
na part ~~del~~ de la novel·la, Cervantes
ha plagiat a Avellaneda; que el di-
àleg del Cavaller de la Trista Figura
està més ben tractat en Avellaneda
que en Cervantes; que el tipus de tan-
cho es més original en l'imitació que
no pas en l'original car en Cervan-
tes vol fer gracia per força i no ho a-
consegueix i el d'Avellaneda ho a-
consegueix sense esforçar-se. Etc, etc.

Tot plegat es d'una vertigina ab-

soluta. ~~XXXXXXXXXX~~ Tan absoluta que no
se' aplicar-me-la.

Retornat, a Caracas, segon Sonjatey, un
amic de la meua adolescencia, que m'es-
criu una lletra emocionant.

La majoria dels homes? Maiquines
de fer merda. Per això ho venen tot des
d'un horitzó de latins

Sithens, 12 de juliol, cap a su-
dorru. Tan saturaré dos dies a Tou-
louze per si puc fer quelcom me-
jor dels Petits.

Uns pocs dies a Toulouse. Com, or-
todoxament, aquest any no fa pare
cald, Toulouse, la ciutat que se pot
haver Trobarnat troba tan est-
lepat, no fa ~~passa~~ ^{massa} poder.

Pilar, la filla de Comte Petit, con-
vertida en una perduda. Perquè?
Ho ho sé. Es tracta d'un cas es-

vidis que mai i pue hi ha puatre
casas catalans.

Em convidat a dinar, ple de goig
de poder-me tenir a casa seva. Ho puc
acceptar i ajrens el convidar al
meu retorn d'Andorra.

~~Ma~~ Partecip pel barri de Saint Germain,
exenari de la meua novel·la Heurter
tenra del Sotierro, que em caldrà
relegir puer temps i temps.

Malgrat tenir el llibre fins a St.
Le-Thomas, faig el viatge ^{en} ~~del~~ cotxe
amb Antoni Arri, bon company del
mapins. La seva muller, que m'ha-
ria semblat tan simpàtica, em sembla
ara antipàtica, plena d'ans al
gruny, plena de passivitat. Tene ex-
ta embarrada i no pot dir "per-
què es fills distreuen del treball i
tan els donen mal de cap"
Arri, tan noble, tan pensatiu, me.

El marit viu a la seu d'Argel, on té una ~~doctrina~~^{negoci} "per a anar tirant". Se tan ~~en~~ tan, quan li ha alguna factura a cobrar, ve a Les Escaldes i passa una nit amb la dona que, per no tenir, no té ni atractiu sexual. Dormir amb home, encara que es tracti del marit, li deu semblar pecat.

El fill treballa de mecànic, tot es a casa a les hores de menjar i dormir i tracta a la mare com a un gos.

El més simpàtic de la ^{precisament,} casa es, un gos, el "Ture", que sempre ve amb mi. És el homenet "el Ken" i li extreu coses molt útils: lladrejar al capellany i a la pentusta que ve d'"allà baix" i a pixar-se a la porta del franquista d'ací dalt.

Comer un mestre d'obres de Santa Coloma de Gramenet. És Lluís Herrera, com l'arquitecte d'El Treco.

rial, sembla com a persona i passa
uns dies a andorra (Després en
diran que l'ortada que hi ha es for-
cosa car no pot ~~xxx~~ tornar a Lya-
nya per causa d'uns negocis bruts)

És un home del que n'hi ha més; un
home perfectament culpable, totalment cul-
pable. Totalment culpable? No crec que exis-
teix in. ^{hommes de tel mena} d'existir, la totalitat de la seva cul-
paritat el distingiria dels altres, el re-
pudat. Tot home té el seu títol, el seu
recó inexplorat, la seva cambra ~~xxxxxx~~ ^{seua}.

Herrera, com exemple, ha conegut un
paleta aficionat a tocar la guitarra, i
hi ha fet la següent proposició:

- Quan hi hagi aï la meua dona
i la meua filla, pots treure-les a l'olor.
Quan no hi siguin, no. ~~xxxxxx~~ in-
dràs amb mi i, quan t'ho demani,
tocaràs la guitarra per a mi. És
pagar el jornal.

I Herrera va sempre amb el seu
guitarrista.

He conegut la dona d'Herrera. Una

henta anys. Aruna. Molt bella, d'una
bellera ~~plena~~ sensual, picant, excitant.

Sim dot habet-la conegut vell jo i ella
casada. Sempre, al excraps d'orde moral
m'han barrat el pas vers la dona ca-
sada.

Fortament.

Herrera vol que el puiterista - un
mimyo Heikata, de tipus vagament
agitats - em doni una audició.
L'audició té lloc una nit a l'hotel
on v'instal·len al Herrera: el "Paris-
London", hotellet nou d'aquest any i
d'ambient molt simpàtic.

El puiterista no es cap Pujol,
cap Segura; toca d'una manera
tout à fait impersonal.

L'endemà trego l'anyo de l'ho-
tel i em dic que et perdoni, que
no sabria que jo era un personatge
i que una altra vegada em rebria
millor.

He'ha deixat esclatant.

Després, una noct-la de Camilo José

(ela: La columna, que ~~no~~ no es res
de l'altre mon però que em sembla
miller que la familia de Parnat Quar-
te.

arriba Rosalia Palau, germana de
l'esposa d'Euzic, ~~que~~ que no coneixen.
Hi exhibia uns cartes molt tristes,
molt romàntiques. L'imaginació pal-
lida, prima i vertida de negre. / es
una dona praxa, prima i vertida de color de
rosa!

Em porta uns pocs presents del meu pe-
rman Euzic i Pilar, que viuen apu-
ant molt pobrement.

Ramon Ribera que em regala les obres
Completes d'Eduard Harpuina.

Hi hi ha algunes - El pau real, La
una veg en Badal, El pobrecito car-
pintero, - que encara s'apunten.

(es altres, que cançons s'han trobat!
que tornades!

(ome un jove, / rapunim Hircó. /

seus amics, com el seu familiar, el
home de Guimet. És andorrà, i no
ho sembla. Ho ho sembla i no ho és
sempre veritablement sempre que co-
meu entre el andorrà; sempre físic-
ament, socialment i moralment. Té
automòbil, com molts andorrans.
Cap andorrà, però, el sap tenir
amb tanta distinció com ell.

Doncs bé: Guimet, que viu a
tanta Coloma ^{i no veig} ~~no veig~~ al
cap - al tart, fa de país, és un
país. Ningú, no veient-lo al camp,
ho diria. Físic, correctissim, distin-
git, és molt més sempre que el
andorrà que, per ve' i han an-
cipant amb tota mena de res-
pons brut, fan de sempre.

—
En presenten un piata, Vicen-
te del olmo, que viu fa dos o tres
anys a Andorra. Si portaren en-
ganyat, dient-li que ací, ~~hi ha~~ on

hi ha tant autors - ell es carrossa-
guanyaria el diners que voldria.
Se guanya tant que hi ha dies
que no pot menjar.

És un munió xerardi, apitana,
amb el corbe del colr de cuir del
pitany. ~~XXXXXXXXXXXX~~ sembla una per-
sona i te talent. És un talent estran-
gari, però talent.

Voldria fer-me el retrat, però
he de refusar perquè me t'ertà
sent Robert ~~XXXXXXXXXX~~ no lipt: ai-
xò em pren molt temps, massa
temps.

Set olms m'ofena una de les seves
pintures. Voldria pagar-la-li, però
temo ofendre'l.

Trasallo per i malament: uns
articles per el suplement de tot,
uns articles per a Buenos Aires.
Total, res.

Et que em convindria es acabar
Tierra sin primavera.

Hort de Beauvante, l'inoble,
l'infeste. (Mortet de merda amb
un purr a la boca). Tu dol sa-
ber que ha mort, car m'haureia
plagiat caçar-lo viu. Havia escrit una
comedia, mort una: Senora ama. H'havia es-
crit moltes de molts dolentes. \$ Tenia el
Premi Nobel ~~per la literatura~~ de literatura, per
també el de Churchill. Fou un mal
home en tot el sentit de la paraula.

En la prauia Hejir con quatre
curtis coeueren la sea oha. Felipe Las-
tore, alcoholic i macarro et qualifi-
ca - ase! - de "primer dramaturgo
del mundo... maestro de todos los tra-
tes del arte". (¿Lermant? ¿Picar-
dello? ¿Bernard Shaw? ¿O'heill?)
I ~~la historia~~^{el} sinise Larcia Lan-
chij ~~que~~ afirma que "con la muerte
de Benavente se acaba do morie del
todo Shakespeare porque Benavente
fue el unico autor del mundo que
escribio la oha que se le ~~atribuye ex-~~
~~cusivamente~~ habia otoidado escribir a Sha-
kspere: los intereses creados"

frutèril!

~~un~~ ~~l'història~~ ~~de~~ ~~la~~ ~~història~~ l'història que el
penedit, el domèsticat Perej de ayala
no hi digui la ver!

— de dissort
Més aviat les dotje que les vuf-
a la terrassa del "Bar Puerto", l'ini-
cia cosa del qual en desplaç es el
nom. En una taula hi ha una
colla de joves que, ~~no~~ cridant i rient,
armen un prax xibari. Intrament
a les dotje de la nit a les bualdes nin-
gú no dorm.

V'apropa Ignasieta, la propietaria,
molt simpàtica, i en diu:

- Aqueles joves et voldrien convidar
a una copa d'anís

- Si no et coneix!

- Ells diuen que et coneixen a conté.

V'apropa un dels minyons amb
l'acupilla d'anís.

- Veuu festolistes... Ho v'espero: veu
festolistes, però veu de Santolles. Y
l'anís també es de Santolles, veu

han dit que sou en Capdevila. Alguns
dels meus companys no es coneixien
personalment - era molt jove, ~~no~~
quan va anar a Transatlàntic - però
tot sabem qui sou. Amador Farré
i Pere i Miquel ^{ens} parlen de vos; llegien
els vostres llibres; car el feu col·lecta, i
no tot, alpinisme, també llegien llibres,
malgrat que els llibreters de vell se'ls
fan pagar a preus molt alts.

Per això aquest mirmolons d'amis
franctheri, que em sembla - no m'
hi he fixat prou - que es diu "Faust"
com l'heroi de Harlowe.

I com Faust em sembla que em
he tornat jove per dia i prou
de la meua del record i tornes
a ser amb els Farré i Pere i Miquel
i el Potaforn i el Transatlàntic de la Fon-
da d'Europa, de l'Amis Liberal, del
Casino, de l'an (de ...

Pens, el dentista, cada dia

mes embreutis, mes desapprahis, em dona
a Hegir uno quarteta que atribueix
a don apel Guimerà, i que fò un croc
que ripui de Guimerà.

Haus aci la quarteta, que transcriu
seme carrial-li res:

"Quan tot en el mon v'entorne
quan v'escarniss la veritat
quin poig que fa veure Andorra
amb sa llengua i llibertat".

El textu m'francament dolent i no
recorden en res la manera de l'autr
de Terra Baixa. Quant a la llibertat
d'Andorra i ~~alt~~ la llengua, rat m'ei
no parlar-ne.

Testa major de Les Escaldes. Municipi.
Crist. Llibari. Sextada.

J. com conseqüencia, la m'ipranga.

El doctre Tarsais em presenta un ha-
re de Muntserrat, amic seu: el pare
Corta.

El pare Corta fa té una testa maj-
nifica, exultorica; un cartre d'ex-

prestis intel·ligent i enèrgica. Recorda
un xic a Brantj Ligt.

El pare Corta ha fet uns regadors de
volta al món i escriu vostros.

Parlem de la situació política a
Barcelona i en diu el mil penja-
ment de Franco.

Quan ens acomiadem, el pare Cor-
ta em desitja:

- Que pòtem veure'ns ben aviat a
casa nostra... però sense aquella
purria.

El germà de Francesc Hirió em
presenta un oncle de la seva esposa,
el senyor Vila Hirió.

El senyor Vila Hirió, català que fa
molts anys que viu a França, es
un ~~la~~ home recordi, amb el cabell
de color de cenola, molt àgil, d'una
simpatia extraordinària. El he vist ballar
sardanes amb una agilitat que
molts homes de trenta anys en veja-
rien.

Malgrat la seva llarga estada

a França següia ~~XXXXXX~~ essent un bon
català i no es desentenien de cap de
les activitats de Catalunya: la lite-
ratura, el teatre, la pintura, la
música, la política. A República
havia ajudat, l'any 19, i acollit
a la seva llar, set o vuit refugiats.

Éste content d'haver conegut un
home tan simpàtic i tan simpàtic
com es el senyor Hipòlit Vitor Hiri.

Retornat Antoni Vilanova, tan
bon amic sempre. Sino amb ell tres
o quatre vegades. ~~Ha~~ La seva esposa,
Hèrie, que es beneix de per aci te-
nen per agutosa, - i per, es clar,
no ho es però - em diu que el
seu pare, el doctor Trias, ha pogut
fugir del paradís franquista i
s'ha instal·lat a Mèndez.

A casa Vilanova coneix un
~~XXXXXX~~ metge francès, Sèteil, molt
interessant. Ha sortit fa poc de la
presó. Felicitat? Molt greu: haver

Unitat ~~en la unitat~~, ~~en la unitat~~ contra el
col·laboradors i el suprant quan la Resistèn-
cia fou una oposició, però, que la
Resistència n'han fet una maniobra de
laica política, el col·laboradors es vençuen.

Forta Major d'Andorra la Vella. Hi
toca La Principal de la Bisbal.

~~En un moment de la unitat~~
d'les cardanes tocades per la Princi-
pal, admet les més tendres, com "El
sallido de la cardina" - tal vegada en
sembla tendrada perqué en recorda al
xaró forep Ma Francis, endevens horri-
bles.

En venen a saludar molts amics
de la col·la, homes ja fets, homes joves,
ata el jove de Franco, han estat expo-
liats i empresonats. En parlen del
pobre llibres, un bisbatenc que tenia
a les meves ordes durant la guerra
i que ~~he~~ veu a l'exte; en parlen
d'altres amics bisbatencs que tindran
una gran alegria i van sabien

que m'han vist.

San Lluís que perquè, a França,
trobaren una sacerdotessa de Pau Cases,
es han prohibit - les autoritats franquistes - l'entrada a França.

Amb el senyor Vila Hiri i Guimet, a-
nem a pescar a Santa Coloma. El
senyor Vila Hiri i jo, però, hi anem d'a-
companyants. El pescador és Guimet Hi-
rò, que vol ofrenar uns tuites a la
meua esposa.

Això així no serà possible. La marxa
vent i, ~~marxa~~ segons sembla, puja la vent
les tuites no "piquen". //

Ho deixem córrer i nos n'anem a beure.
A Santa Coloma, arrelastades a
l'entorn del vell clou de romànic,
tot hi ha deu cases. ~~Recordant~~ La del
Hirò és molt bonica - hi ha un tv. e.
que ja pagarien per tenir-lo un altre
caser de les grans ciutats franceses - molt
neta i no ha perdut cap de les caracte-
rístiques de casa de país. Hi ha,

H (fo m'arrec a la casa del rei
per a fumar una pipa i veure correr
l'aigua. Veure correr l'aigua es tan
placent com veure retirar-se les flames
de la llar. L'aigua i el foc fan bona
compagnia a l'home)

tolto, una mar de foc magnífica
de delo; una mar de foc de coute et d'a-
pel-les Hertey, Recrodant et bergis de Les
bualdes penso: Que ben v'hi don vices
aci amb aquest silenci!

Et berenar es veritablement suc-
lent: un vi de divers prau, del tri-
cat; pa negre, pastat a casa; permil,
~~but~~ butifarra, Manzanilla; un format-
ge de tupa, delicios.

A mig berenar comparauit Mont-
serrat. L'acompanya en Ribera, el
amic fidel, l'amic lleial, que fou el
meu ajuda de camp al front d'a-
ragó, i la seva mestra. A Ribera no
l'havia vist des del 28 de febrer de
1939, quan, amb el meu permís l'he
i dos altres refugiats, vivia amagat
- en aquell temps, a l'hospitala-
ria Franca, el republicans espanyols i
havia d'amagar-se en si podia ha-
der - en un pisot del carrer de l'An-
guille, a l'espinyà.

Ribera m'abraça plorant. Em par-
la dels amics morts, dels amics en-

personas. Un dia el puc ha sofert i al
que sofereix tota el seu afecte de Fran-
co. ~~XXXXXXXXXX~~ Un parla de d'una filla
~~seu~~, gran enamorada de la muller
i per ella seu demana un autògraf
de Pau Casals i un llibre meu, dedicat.
Un dia que /rep l'la, el puat veu vint
li parla de mi amb afecte i slopi.
(M'extranya, pero val més així)

Se'n anem a peu per la carretera,
- la seu aprisa i la muller, amb el re-
myn Rita Hix, se'n han anat en cotxe
i ens acompanya, amb una gran curio-
sità, a l'entrada d'Andorra la Vella.
(Se'n ha d'entrar demà car, com
es tracta d'un home tan petit, i
hi han donat un permís de circ-
umscripció)

Estimat Joan Llibre Trias! Estimat
amic! Quan et trobare a veure?

Santa Coloma. Tot a la casa del
riu. És a dir; totalment sol, no: m'a-
companya, com sempre, un llibre. Ho
hefeco, pero: espere de veure t'ajuda

i pinto en el vest d'Heraclei.

a la vora del riu, tocant a l'aigua
hi ha un petit rose.

—
L'intervenció del Estat Punt a Guatemala em recorda la d'Itàlia i Alemanya a Espanya. Com Espanya, Guatemala ha tingut el seu militar traïdor: el colonel Carlillo Arce. Com a Espanya la finalitat ~~era~~ ha estat un retorn a l'esclavatge. Com a Espanya, ja no caldria dir-ho, el pretext ha estat la lluita contra el comunisme. A Espanya i a Guatemala no hi havia comunistes, ara, però, n'hi hauran.

—
A Alemanya (Alemanya occidental) varies famílies feren front a la policia quan reberen l'ordre de desallotjar les seves llars per a que les ocupessin soldats americans.

I el tracte de l'Alemanya del canceller Adenauer!

~~Adenauer~~

El democrata americano no es para
aprovechar que un diario de l'Espanya
del democrata francès, "la Vanguardia",
hagi publicat la nostra ~~antiga~~ ~~antiga~~ ~~antiga~~
amb els titulars tan ~~antiga~~ ~~antiga~~ ~~antiga~~.

La requisita de viviendas, en Bremerhaven

Oleada de antiamericanismo

Bremerhaven, 6. — Una oleada de indignación se ha producido en Alemania occidental a causa de la decisión de las autoridades norteamericanas de proceder a la incautación de viviendas particulares en Bremerhaven para que vivieran en ellas soldados norteamericanos y sus familias. Como reacción a esta medida millares de obreros de los astilleros de Bremerhaven marcharon hacia el centro de la ciudad, y después de vencer la resistencia de la Policía se apoderaron de la zona donde se encuentran estas viviendas.

La Prensa de la mañana se lamenta de la medida de las autoridades norteamericanas que tan poco ha beneficiado a la amistad entre Alemania y los Estados Unidos.

Després a "Sertius" un article de
f. M. de Segura de Medinat a Valencia.
~~Després~~ ~~Després~~ ~~Després~~ l'article es tan poca cosa,
tan trivial, tan buri i monoton
que gairebé no es veu. Hi ha una idea
ni una frase original. Senyor d'inventar
paper.

~~Després~~ ~~Després~~ ~~Després~~ Quin cartellà!
Diu, com exemple, parlant d'un
hotel: "Jo usé per primera vegada el

any 1924". Com si es tractés d'unes salats.
Mar un hotel no es una expressió ac-
ceptada en castellà ni en català.

O tal vegada Laparra, - ~~havia~~ el cata-
lanista tan amic del "canosa rija"
Ribera - ha volgut ser un renovador
del llenguatge? Si es així, l'expressió
es una sapartrada.

P la, que prefereix en català, pot per-
metre's aquesta mena de llibertat.
P la es un escriptor molt més agut
i de més talent que Laparra.

Comc, a tant felicitat de Loria, un ti-
pus extraordinari, un home apart. (ho es
que més em plauen)

Es dedica a la fertilitat i fa uns
ticors tan estranys i complicats que nien-
fic no pot beure. Hi esth.

Tin est en un carabot abandonat.
Es fa est mateix el menjar. Va men-
jar est, car puen veure d'anar amb
la gent tot-hom es burla d'esth. Si
plau més comc per les muntanyes i en
retorna sempre amb grans manats d'
herbes seques que li serveixen per a

dartit. Lax et sens tiers, abstrusos i precaris
tota mena de malalties.

La l'ortiu sempre porta un prill
a la botxaca del pec, dintre una canga
que te en un dels extrems un espèi
telat metal·lic per a que la pols verti-
la pugui respirar.

No recordo el seu nom. Tan se val. El
nom, en un èxer com aquest, no comp-
ta. Lo que li dona personalitat no es el
nom: es el tic.

~~La sola vegada sento més simpatia
capvers Albert Polity, que cada vegada el
veig més íntegre, més pur, més inderro-
nable.~~

— En Lluen:

- per Bar Aurores hi ha dos senyors de
Barcelona que voldrien veure'l.

Hi veig. Son Carsten, el gran actor
aficionat de Motiny de Rei, i un sen amic,
Pla, també aficionat - un aficionat al
teatre.

— Ens abraquem. I ens posim a parlar
- després de tant anys de no veure'ns /